

Dosarul nr. 2r-474/23
2-22142870-01-2r-02112023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. V. Alexeeva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dulea Elena împotriva lui Cheptea Andrei cu privire la încuviințarea perfectării actelor de redobândire a cetățeniei, de identitate și documentelor de călătorie (pașaport) românești copilului Cheptea Selena, fără acordul tatălui,

împotriva încheierii din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Fetcu Andrian în interesele Elenei Dulea privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel ca depusă în afara termenului, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2022, Dulea Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cheptea Andrei cu privire la încuviințarea perfectării actelor de redobândire a cetățeniei, de identitate și documentelor de călătorie (pașaport) românești copilului Cheptea Selena, fără acordul tatălui.

Prin hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Dulea Elena (f. d. 35).

S-a încasat de la Dulea Elena în beneficiul lui Cheptea Andrei suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 15 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (f. d. 45-46).

Prin încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Fetcu Andrian în interesele Elenei Dulea privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel ca depusă în afara termenului, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 10 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian, a depus cerere de recurs împotriva încheierii

instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului, avocatul Fetcu Andrian a invocat că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost recepționat la data de 18 aprilie 2023, astfel s-a încadrat în termenul de 30 de zile de declarare a apelului.

La fel, avocatul a reiterat că faptul depunerii cererii de examinare a cauzei în absența sa, nu rezultă că a cunoscut și despre data emiterii dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 29 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 64).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 octombrie 2023 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel de respingere a cererii depusă de avocatul Fetcu Andrian în interesele Elenei Dulea privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depusă de Dulea Elena împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Actele cauzei atestă că prin încheierea din 10 octombrie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de Dulea Elena împotriva lui Cheptea Andrei cu privire la încuviințarea perfectării actelor de redobândire a cetățeniei, de identitate și documentelor de călătorie (pașaport) românești copilului Cheptea Selena, fără acordul tatălui și s-a stabilit ședința pentru dezbaterile judiciare a cauzei pentru data de 05 decembrie 2022 (f. d. 14).

Pentru ședința de judecată a instanței de fond din 05 decembrie 2022, reprezentantul Elenei Dulea, avocatul Fetcu Andrian, a depus cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în absența sa pe motiv că este implicat în alte ședințe de judecată la Judecătoria Ungheni (f. d. 18).

După cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată din 05 decembrie 2022, cauza a fost amânată pentru data de 16 februarie 2023 (f. d. 23).

Pentru ședința de judecată din 16 februarie 2023 avocatul Fetcu Andrian, a depus cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în absența sa pe motiv că este implicat în alte ședințe de judecată la Judecătoria Ungheni (f. d. 31).

În ședința de judecată din 16 februarie 2023, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces, iar după expunerea pledoariilor, instanța a anunțat întrerupere în vederea acordării dreptului la replică până la data de 22 februarie 2023 (f. d. 33-34), când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii.

Dispozitivul hotărârii a fost publicat pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la 28 februarie 2023.

La 11 aprilie 2023, avocatul Fetcu Andrian a depus la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni o cerere, prin care a solicitat expedierea în adresa sa a hotărârii instanței de fond (f. d. 38-39).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost depusă de Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian, la 15 mai 2023, peste termenul prevăzut de lege (f. d. 45-46).

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea 26 septembrie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 22 februarie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 23 februarie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 24 martie 2023.

În context, instanța de apel justificat a reținut că Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian a declarat apelul peste termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă, corect a respins cererea depusă de Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Argumentul invocat de avocatul Fetcu Andrian precum că deși a solicitat examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Dulea Elena în absența sa, acest fapt nu denotă că a cunoscut și despre data emiterii dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Nu poate fi reținut argumentul avocatului cu referire la faptul că dispozitivul hotărârii instanței de fond l-a recepționat numai la data de 18 aprilie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție.

Contrar celor invocate, Completul de judecată reține că prin cererea din 11 aprilie 2023, avocatul Fetcu Andrian a solicitat Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni expedierea în adresa sa a hotărârii instanței de fond (f. d. 38-39).

Faptul dat denotă că avocatul Fetcu Andrian a cunoscut despre emiterea dispozitivului hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, până la data de 11 aprilie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Dulea Elena urma să depună diligența necesară pentru a se informa de derularea procesului, în scopul realizării drepturilor procesuale, inclusiv dreptul de exercitare a căii de atac în termenul prevăzut de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de

a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Dulea Elena, reprezentată de avocatul Fetcu Andrian.

Se menține încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dulea Elena împotriva lui Cheptea Andrei cu privire la încuviințarea perfectării actelor de redobândire a cetățeniei, de identitate și documentelor de călătorie (pașaport) românești copilului Cheptea Selena, fără acordul tatălui.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni